

www.nfunorge.org

Adresse: Postboks 8954, Youngstorget
0028 Oslo

E-post: post@nfunorge.org

Telefon: 22 39 60 50

Telefaks: 22 39 60 60

Til Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

27.04.2015

P108-15/CK

Melding til Stortinget om livslang læring og utenforskap Innspill fra Norsk forbund for utviklingshemmede

Vi takker for invitasjon til Kunnskapsdepartementets innspillskonferanse 4. mai. Pga. kollisjon med andre avtaler er det usikkert om vi får anledning til å delta på konferansen. Vi sender derfor et skriftlig innspill.

I Diskusjonsgrunnlaget til konferansen har departementet beskrevet tilstanden på dette området ved hjelp av 7 typeeksempler. For vår gruppe er 1. *Voksne som ikke kan lese, skrive og regne godt nok* og 4. *Unge voksne som verken er i jobb, utdanning eller opplæring* de mest aktuelle. De aller fleste mennesker med utviklingshemming hører til disse kategoriene. Noen hører også til gruppen 6. *Voksne som trenger fag- og yrkesopplæring*. Dette gjelder utviklingshemmede både med og uten innvandrerbakgrunn.

Vår erfaring er dessverre at mennesker med utviklingshemming vanligvis blir ekskludert fra drøftinger om hvordan livslang læring kan motvirke utenforskap. Det virker som om man tror et menneske med store kognitive funksjonshemninger og lærevansker ikke har behov for livslang læring. Vi ber derfor om at Kunnskapsdepartementet legger vekt på å unngå slik diskriminering i den planlagte meldingen. Det må sies klart at mennesker med utviklingshemming er en del av målgruppen for meldingen.

Tiltak som inkluderer mennesker med utviklingshemming bør drøftes med berørte departementer (særlig ASD og BLD) og de berørte direktorater og organisasjoner.

Vi tror at livslang læring for mennesker med utviklingshemming særlig bør knyttes til deres deltakelse i arbeidslivet, slik at opplæringstiltakene tar sikte på personlig vekst gjennom gradvis kvalifisering for mer krevende arbeidsoppgaver. Opplæringsmyndighetene og arbeidsmarkedsmyndighetene må derfor samarbeide. Det gjelder bl.a. å legge til rette for gode samarbeidsordninger mellom vekstbedriftene og skolevesenet. Særlig viktig er det at bedrifter som gir varig arbeid til mennesker med utviklingshemming

blir trukket inn i arbeidet med livslang læring. Det gjelder bl.a. vekstbedriftene og deres organisasjon ASVL.

Saken bør drives så langt som mulig i den stortingsmeldingen Kunnskapsdepartementet tar sikte på å legge fram i løpet av 2015. Prinsippet om at mennesker med utviklingshemming ikke skal diskrimineres, må slås fast, og det bør redegjøres for tiltak som kan virkeliggjøre dette. Videre kan det nevnes at utredningen fra Kaldheimutvalget, som skal komme våren 2016, vil styrke grunnlaget for videre utvikling av tiltak. Kaldheimutvalget skal, som kjent, bl.a. *«foreslå tiltak som skal sikre at mennesker med utviklingshemming får opplæring og utdanning som er tilpasset deres behov og ønsker, som er likeverdige med den opplæring som gis andre elever, og som bidrar til at de får mulighet til aktiv samfunnsdeltakelse og deltakelse i arbeidslivet»*. Utvalget skal også *«vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre retten til deltakelse i arbeidslivet for mennesker med utviklingshemming»*.

Dette er en oppfølging av arbeids- og sosialkomiteens enstemmige Innst. S. nr. 127 S til Meld. St. 45 (2012-2013) *Frihet og likeverd – Om mennesker med utviklingshemming*. I meldingen pekes det bl.a. på at det vil ofte være nødvendig med langsiktig planlegging på det praktiske plan og langvarig kompetansebygging for at personer med utviklingshemning skal kunne realisere sine ambisjoner når det gjelder utdanning og yrke. Personene det gjelder må involveres gjennom hele prosessen. Utdanningssektoren og arbeids- og velferdsetaten må samarbeide tett for at flere personer med utviklingshemning skal komme i jobb. Det opplyses at AD vil se på mulighetene for økt samarbeid mellom opplæringssektoren og arbeids- og velferdssektoren med sikte på å få flere personer med utviklingshemning inn i ordinært arbeidsliv.

Med vennlig hilsen

Jens Petter Gitlesen (sign)

Kopi til:

Konferansedeltagerne.
Direktør Dag Sandvik, ASVL.